

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6   "
negyed évre - 3   "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Mírdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többzori hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitvány sora 40 fillér.

Biztosíték.

(Ü. L.) Khuen-Héderváry Károly gróf és Lukács László beszédei után, a mit az elmúlt héten tartottak a parlamentben, többet nem lehet szó arról: hogy hol a biztosíték a véderő költségek elviselhetésére és a választói reform életbe léptére. De arról sem lehet szó, hogy hol a biztosíték a kilenczes bizottság programja életbeléptére nézve.

A választói jogra nézve aláveti magát a miniszterelnök parlamenti határozatnak, hogy az erről szóló törvényjavaslat még ez évben előterjesztessék. És így semmi értelme az ezt sürgetésnek! . . . Hogy aztán miként oldatik meg, azt részletezni még nem lehet, de a reform fő jellemvonását jelző Khuen-Héderváry Károly gróf, a mikor a demokratikus alapot hangoztatá, a nemzeti érdekek figyelembe vevésével. És most a napokban újból nyilvánítá a miniszterelnök a parlamenti felszólalásában, hogy bármely házhatározatot elfogad, a mely időhöz köti a választójogi reformról szóló előterjesztést.

A kilenczes bizottság programja is megvalósított, az egy czimer- és jelvénykérdés kivételével. De erre is biztosítékot adott a miniszterelnök, azon kijelentésével: hogy e kérdés megoldásához állását köti. A Kossuth-párt egyéb katonai kívánalmait is honorálta s megnyugtató válaszokat adott.

A legfőbb aggályt meg Lukács László oszlatá el, midőn kimutatta a véderő-reform költségeinek az elviselhetését. A meggyőző beszédet ismerteté e lap és így felesleges nekem is a részletezése. A biztosíték eléggé kiviláglott ezen beszédből, hogy a katonai terhek nem elviselhetetlenek.

Ezen biztosítékra vonatkozó kijelentések után, megnyugodhatik az egész ország s nyugodtan veheti a véderő-reformok országgyűlési megszavazását. Mert ez be fog következni! . . . Az ország

érdeke hozza ezt magával. Belátta ezt a Kossuth-párt is, s azért szerelt le.

A Justh-párt semmi katonai követelésekkel nem állott elő s hajlandó a katonai létszám emelésére, későbbre hagyva a véderő-reform egészszét. De ez egy félszeg álláspont, mert abban igaza van Apponyinak, mit a pártja értekezletén mondott, hogy ha egyszer a kívánt létszám-emelés megadódik, nemzeti engedményekről többé szó sem lesz, a mik részben megnyilvánulnak a Ház asztalán fekvő véderőjavaslatokban.

A Justhék álláspontja annyira ellenkező a magyar érdekekkel, hogy azt komolyan venni nem lehet. Ki áll arról jót — mondá Apponyi a fenti felszólalásában — hogy a népparlament fog-e valamit adni a nemzeti kívánatokra, ha a véderőjavaslatok tárgyalása ezuttal elmaradna.

Apponyi Albert grófnak én hive nem vagyok! . . . De kalapot emelek előtte, a most hétfőn tartott nagyhatású parlamenti beszédéért, a melyben bejelenté pártja lemondását az obstrukció folytatásáról. Végre beismerte Apponyi, „hogy a mult szomorú tapasztalatai meggyőztek engem arról, hogy erőszakos eszközökkel nem lehet eredményeket elérni. Az obstrukciónak tehát nincs létjogosultsága! . . .” Mindég ezt mondtuk és irtuk, örvendetes, hogy végre egy nagy párt is magáévá tevő az ily fölfogást.

Apponyi nyíltan megmondá, hogy a Justh-pártnak egyedüli czélja a kormánybuktatás s azért követeli elébb a választói reform tárgyalását, mert tudják, hogy ez így megvalósíthatlan. „De ez a czél — mondá Apponyi — nem válik a nemzet javára.” Okadatolá ezt Apponyi azzal, hogyha a kormány megis bukna, az ellenzék azért uralomra nem juthatna, ellenben a választói jog megvalósítása veszélyeztetnék szerinte azzal, hogy azt az új kormány nem terjeszthetné be s így hosszabb időre lekerülne a napirendről.

Volt még Apponyinak egy beismerése, a mit hasonlóan mi gyakran állítánk, hogy a nemzet kiábrándult a volt koalíciós érából. Ezt ily nyíltan Apponyi nem vallá be a fenti parlamenti beszédekben, de eleget mondott arra, hogy reménytelennek tüntesse fel a Justh-párt kormányrajutási reménykedését. „A koalíció alatt — mondá Apponyi — elaludt a nemzeti lelkesedés s így nem lehet most már nagy ideig a nép lelkesedésében bizni, s abból erőt meríteni egy második nemzeti küzdelemre. A rendkívüli parlamenti eszközöket tehát félre kell tenni, mert ezt a józan előrelátás parancsolja.”

Apponyi ezen beismerésével igazolást nyert azon régóta hangoztatott állításunk: hogy a koalícióban bizony csalódott a nemzet. De hát az már a multé! . . . A jelen alapelve a parlamenti munkásság az ország érdekében. A Kossuth-párt ezt belátta, dioséret érte. Az egész ország a parlamenti munkát óhajtja, a mi ellen ma már handa-bandázni nem lehet.

Biztosíték nagyjában adatott az ellenzéki kívánatokra, most már előtérbe lép a parlament munkálkodásának a kívánata. Országos kívánat ez, a mi elől egy párt sem térhet ki, s a mely mégis megteszi: szemben találja magát a nemzet közfelháborodásával. Ilyenre pedig oly párt nem pályázik, a mely hivatást érez magában az ország érdekei irányításában. A véderőjavaslatok letárgyalása tehát biztosra vehető.

POLITIKAI HIREK.

Egyszerre két oldalról éri most támadás a Khuen-Héderváry-kormány erős pozícióját. Az egyiket Bécsből intézik, a másikkal a magyar országházban próbálkoznak. Az ostromló felek lobogója és vezényleti nyelv különböző, de czéljuk és érdekük ugyanegy: megrontani a békét, mely a nemzeti munkapárt és a Kossuth-párt közt létrejött s meg-

HAAS FÜLÖP és FIAI szőnyeg és butorszövet gyárosok

Nagy választék linoleum, viaszosvászon, szövet és függönyök, roletták és tapétákban. Nagy raktár valódi perzsa szőnyegekben.

Kolozsvár, Unió-utca 3 szám. Gyár: Sopron.

akadályozni, hogy a magyar parlament a kormányprogramot keresztülviteléhez, elősorban pedig a véderőreform letárgyalásához használhassa.

Bécsi titkos hatalmak, a kik keveslik a létszámemelést és sokallják a magyar vívmányokat, bele vannak bolondulva egy olyan véderői provizórium tervébe, amely — egyelőre rövid időre bár, de minden magyar nemzeti engedmény kizárásával — sokkal nagyobb ujonczkontingenst biztosít a hadseregnek, mint a tárgyalás alatt levő reform. A Justh-pártot megnyerték e provizórium eszméjének, azzal az ígérettel, hogy az ő kezébe játszik a kormányhatalmat és aztán saját programja szerint csinálhatja meg az általános választói jogot, a melynek mentől radikálisabb kiterjesztése szintén megfelel a bécsi izlésnek, mert hiszen csakis ilyen uton lehet meggyöngíteni és később egészen letörni a gyűlölt magyar szupremáciát.

Hogy ama bizonyos titkos hatalmak még miféle egyéb ígéretekkel ejtették meg Justhkat e páratlan alku számára, — azt nem tudjuk. De hogy maga az alku fennáll, azt ma már tisztázott kérdésnek tartják és a Justh-párt nem is szabadkozik ellene valami nagyon. Azt pedig nap-nap után látjuk, hogy a magyargyűlöletéről nevezetes Luegerista „Reichspost“ és a Justhista „Magyarország“ a magyar dolgok megítélésében egy malomban örülnek.

Ugyanazon a napon, a mikor Bécsben elsült a bomba, a Justh-párt a képviselőházban megkezdte a technikai obstrukciót. Azaz, hogy — megkezdte volna. Hanem váratlan akadályra talált a házelnök és a többség szilárd elhatározásában, hogy — a házszabályok tiszteletbentartásával ugyan, de elszánt eréllyel — visszaállítják a parlamenti tanácskozási normális rendjét. Szerda óta háborognak, gyötrődnek Justhék, panaszkodván „sérelem“-ről, „erőszak“-ról és rettenetes merényletről az alkotmányos garanciák ellen. A mely atrocitásokat az elnök azáltal

követi el, hogy nem engedi meg mondvasinált szabadságkérések felett a névszerinti szavazásokat.

Előrelátható, hogy a technikai obstrukció rövid időn csődbe jut. Soha ily kevés számú, soha ily magára hagyatott nem volt még az obstruktorok serege, mint most. Idehaza már jóformán mindenki örömmel és meglepődéssel szemléli a harczt, melyet a rendbontók értelmetlenül a képviselőház elnöke és a többsége indított. Bécsben azonban bizonyára akadnak emberek, a kiknek ez a gyászos letörés nagyon fáj...

Semmi kétség, hogy a kormány és pártja győzelmesen veri vissza a kettős támadást, melyet ellene egyfelől osztrák ellenségek, másfelől magukról megfélemlített magyar „hazafiak“ oly vérmes roményekkel intéztek.

Tekintetes Szerkesztőség!

Alábbi soraimnak a legközelebbi számban szives közlését kérem.

A Közérdek idei 17-iki számában megjelent „Holtmarosi szálfa eladása“ cz. cikk szives volt csekélységgel is foglalkozni.

Az ott felemlített eset az 1911. évi decz. 30-án megejtett városi képviselőtestületi választáson történt. Az összeszólalkozás tárgya kizárólag a választási eljárás nyilvánosságának kérdése volt. Választási elnök a nyilvánosság ellen érvelt s távozásra szólított fel. Én a törvényre hivatkozással azt megtagadtam s továbbra is a választási helyiségben maradtam. Az ügyet lovagias utra fereltem s annak szabályai szerint nyert befejezést. Ezzel részemről a jelentéktelen ügyel végleg végeztem.

Fentiekből nyilvánvaló, hogy a cikkben az esetnek imputált indokok s magából az esetből levont következtetések a valóságot nem fedik.

Nagyenyed, 1912. márczius 1.

Tisztelettel

Dr. Asztalos Kálmán.

A jégkorszak.

A geológusok „tegnapja“. A rákövetkező „ma“ csekély 500.000 esztendő. Erről a messze tegnapról tartott előadást esztörtökön, február 29-én, a kollégium dísztermében dr. Hoffer András, a székelyudvarhelyi ref. kollégium tanára. Fagyos mult, miként a neve is mutatja, de — engedje meg nekem az előadó ezt a kis kiszólást — ködös is. Olyan az arculata, mint sok modern festmény: csupa általános nagy vonások, melyek nem kötöttek le a szemlélő fantáziáját, hanem épen ellenkezőleg szinte biztatják a részletek kiegészítésére és élettellel való kitöltésére. A kinek van teremtő fantáziája, — nem a zabolátlan, a lehetetlenségekben kéljgő fantázia ez, — az előtt a festmény rükkölés — a jégkorszak, bármekkora jég-tömegek meredeznek is ki belőle fenyegetőleg, eleven darabja földünk nagy multjának. Belőlem legalább ilyen és ehhez hasonló gondolatokat váltott ki a dr. Hoffer előadása. Lehet talán, hogy nincs igazam, de nem tartanám ezt magamra nézve valami nagy bűnnek, miután mint afféle alig pár ezer esztendővel dolgozó historikus csak „előkelő

idegen“ vagyok a geológiának sok millió esztendő mezéjén. Nem hinném ezek után, hogy valaki valamelyes jelentőséget tulajdonitana véleményemnek, pedig én mégis épen abban láttam meg a dr. Hoffer előadásának nagy előnyét, hogy nem halt bele a részletekbe, csak nagy körvonalakkal rajzolt. Így vált érdekessé, belekényyszerítvén — hogy így fejezzem ki magam — hallgatóit, hogy merjenek képzeletüknek egy kissé merészebb szárnyalásával visszazánni abba a fagyos, ködös „tegnap“-ba. Lehet, hogy a szakemberek ezt a felfogást szörnyűnek, vagy triviálisnak nevezik, de azzal vigasztalom magam, hogy az előadó nem szakembereknek, hanem olyan magam fajta, „előkelő idegeneknek“ beszélt.

Ime különben a megrajzolt nagy vonásoknak pár darabja:

Európában a diluvium (jégkorszak) előtt legalább is szubtrópusi (félforró) klíma uralkodott. Ez átterjedt a diluviumba is, de itt nagyon lehűlt, minek oka a legnagyobb valószínűség szerint az óriási mennyiségű csapadék volt. Ez a csapadék Európának északi részein és a magas hegyeken állandóan hó alakjában hullott alá s mivel nem olvadt el, saját súlyánál fogva jéggé sűrűsödött s

a nagy nyomás következtében megindult a hegyek lejtőin lefelé. Így keletkeztek a gleccserek. Nagy mértékben el voltak jegesedve az Alpok, kevésbé a Pyreneusok, Appenninek, nálunk a Magas Tatra, a Máramarosi, Radnai, Fogarasi havasok és a Retezat. Az Európa északi részeit borító óriási tömegű jég is mozgott dél és kelet felé. Épen az eljegesedés a legfontosabb eseménye a diluviumnak s ezért nevezik jégkorszaknak is. Közép-Európában csak a magyar medence és a francia alföld maradt mentes a jégtől. Ide szorult össze Közép-Európa állatvilága: a mammoth, szőrös rinoceros sziviló, vadlovak, őstulok, bölény, szarvasok, barlangi medve stb. A korszakra legjellemzőbbek a mammoth és a barlangi medve csontjai. Nálunk legelterjedtebb az utóbbi. Nehány évvel ezelőtt dr. Szilády Zoltán is ilyen csontokat talált a Topánfalva feletti Lucsia barlangban. — Az ősembernek első nyomai is a jégkorszakból valók. Ezelőtt mintegy 60 évvel akadtak rá az első ősemberi csontokra Düsseldorf mellett, a Neanderthalban. Ez az ősember már ismerte a tüzet, sőt primitív kultúrát is teremtett magának, mert örökös küzdelmet kellett folytatnia a természet mostohasága és a vadállatok ellen. Eszközeit fából, csontból

HIREK.

— **A Szabad Liozeum** márczius hó 7-re tervezett utolsó előadása az előadó akadályoztatása miatt elmarad.

— **Tea-estély.** A szegény tanulókat segélyező kör ma vasárnap délután 5 órakor kezdőleg tartja utolsó teaestélyét a Bethlen-főiskola tornateremben érdekes programmal és tánczczal. Ez alkalommal egy értékes olajfestmény lesz kisorsolva az őszi szép tárlat ajándékából. Kérjük a t. közönség eddig is tanusított szives pártolását.

— **A Kuria elutasította a magyarigeni petíciót.** A Kuria február 28-án tartott ülésén végleg elutasította a Szász Pál dr. magyarigeni képviselő ellen beadott petíciót, és a petícionálókat 8160 korona költség megfizetésére kötelezte. A Kuria megokolása az, hogy a relativ érvénytelenségi okok bizonyításától a kérvényezők elállottak, az abszolút érvénytelenségi okokat pedig bizonyítani nem tudták. — Ezzel tehát a roszhiszeműen kezdeményezett és izgatót célzó petíció ügye végleg lekerült a felszínről.

— **A Mározius 9-iki Hangverseny,** melyet a helybeli két jótékony egyesület rendez, mint előre megjósoltuk, óriási érdeklődést keltett a közönség között, s már alig van jegy a Földes-fele könyvkereskedésben. A későre jelentkezők elhelyezése nem csekély gondot ad a rendezőségnek. Valóságos vármegyei hangversenynek lesz ez az estély nevezhető nemcsak a nagy érdeklődés miatt, de a szereplőket tekintve. Ezek ugyanis egytől egyig a vármegyei tisztikar sorából telnek ki. Dr. Antal Iván Szilágyvármegye főispáni titkára, a jeles versköltő egy szellemes prologot fog mondani, s felolvas verseiből. Balázs Árpád Szilágyvármegye őrvezéki elnöke az ő híres „Balázs-nótáit“ fogja hegedülni zenekarkisérlettel. Mondják, hogy ezeket az édes bus dalokat senki olyan

Aki olcsón és szépen akarja szobáit festeni,
forduljon Rosenberg Ignác festőhöz, Nagyenyed, Szentkirály-utca 67. sz.

érzéssel, s a mellett gyönyörű technikával nem hegedül, mint ő maga, s valóságos extázisba szokta hozni közönségét. Nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy az ő szereplése lesz az est clouja. Dr. Inczedy-Joksmán Ödön Alsó-Fehér-vármegye főjegyzője egy pár legujabb — még meg sem jelent — gyönyörű „Balázs nótát” fog énekelni szintén zenekar kísérettel. Lovassy Andor Torda-Aranyos vármegyének nálunk is népszerű alispánja egy humoros felolvasást tart, melynek tárgya még titok. Winkler Albert Kolozsvármegye arvaszéki úlnöke egy klasszikus hegedűszámmal fog dr. Papp Alajos kolozsvármegyei főszolgabíró zongorakiséréte mellett az est fényes sikeréhez hozzájárulni. Mindkettő művész a maga nemében, s összjátékuk finomsága már magába véve kész művezet. Ha most mindehez arra a felséges keretre gondolunk, a mit a vármegyeház díszterme nyújt, megállapíthatjuk, hogy külső fényben is egy igazán emlékezetes estben lesz része közönségünknek. Külön meghívókat nem bocsát ki a rendezőség, csak falragaszokat. A jegyárutás is már megkezdődött, az előjegyzett jegyek Földes Ede könyvkereskedésében kiveálthatók. Ugyanott még mindig lehet előjegyezni.

— **Egyesületi közgyűlések.** Ma vasárnap délután 3 órakor az Ipartestület tartja közgyűlését a városháza tanácstermében. — F. hó 17-én délután 3 órakor az Iparos önképzőkör tartja meg rendezési közgyűlését saját helyiségében. Ugyanekkor szerepel a kör újan alakult férfikara és házi zenekara is, mintegy külső díszlet a közgyűlésnek. — Az országos munkás nyugdíj- és rokkantegylet szintén folyó hó 17-én tart közgyűlést délután 5 órakor az Iparos önképzőkör helyiségében.

— **Iparművészeti kiállítás Kolozsvárt.** A kolozsvári kereskedelmi és Iparkamara február 27-én tartott gyűlésén elhatározta, hogy az Iparművészeti Társulattal és a Kolozsvári Ipartestülettel egyesülve a folyó év szeptember havában Kolozsváron iparművészeti kiállítást rendez. Erre a célra 1000 koronát szavazott meg. A kiállítás a

köböl készítette. Mint a talált emlékek bizonyítják, értett a rajzoláshoz, sőt a festéshez is, persze igen kezdetleges módon. Nálunk az ősembernek nagyon kevés nyomára akadnak még eddig, mert nem kutattak még utána rendszeresen.

Az előadást a közönség végig figyelemmel és látható érdeklődéssel hallgatta. Kierzett, hogy az előadó teljesen uralkodik tárgya felett, csak némelykor mintha több élelkséget vártunk volna egyes mondatoknak és egyes részeknek egymáshoz való füzésében. Megjegyzésül még csak egyet: Megvagyok győződve, hogy az előadó igazat ad nekem abban, hogy a jó előadásnak nem okvetlen feltétele a humor, különösen ha az néha szinte kikívánkozik az előadásból s ha igazat ad, arra kérem, hogy máskor kevesebbet humorizáljon, mert föltétlenül előnyére fog válni előadásának.

És most, befejezésül, azt kérdezheti a t. olvasó: Hogy lehet egy szabad liceumi előadást, pláne ha vendég tartja, megbírálni és nemcsak megdicsérni? Azért, mert a hagyományos, alaptalan agyondicséréseknek nincs semmi értelmük. Azután tudom azt is, hogy dr. Hoffer András sokkal jobban szereti az igazságot, mint az üres magasztalásokat.

Járal István.

régi Vigadóban lesz s elrendezését Koós Károly iparművész tervezi. — Erre az iparművészeti kiállításra felhívjuk az enyedi iparosok figyelmét, vegyenek részt iparművészeti készítményeikkel.

— **Automobil-verseny Enyedén keresztül.** A tavasz folyamán nagyszabású automobil-versenyt rendez a Királyi Magyar Automobil-Klub. A verseny Budapestről való indulással kezdődik és érinti Kecskemét, Szeged, Arad, Temesvár, Lugos, Déva, Szászváros, Gyulafehérvár, Nagenyed városokat, és innen Tordát, Kolozsvárt, Dést és a Szamosvölgyön keresztül Szatmárt, Debreczent, Miskolcot és tovább Budapestet. Ezt a 3000 kilométeren felüli nagy utat 3 nap alatt szándékoznak befutni.

— **Az Edison villamos színházban** ma két előadás lesz d. u. 5 és este 8 órakor. A nagy slágerkép „A 13-as czella, vagy legyott a tébolydában” elsőrangú társadalmi drama, az Itali Film comp. szenzációja. A műsor sorrendje: 1. A 23. dragonyos ezred átkelése egy folyón, eredeti felvétel. 2. Pathé újság, az utolsó hét legujabb eseményei. 3. Vadorzó kalandja, humoros. 4. Bika- viadal Nimesben, természetes felvételt látványosság. 5. Linder Maxi rajong a szabadságért, rendkívül mulattató. 6. A halász álma, komikus. 7. 13-as czella, vagy legyott a tébolydában. 8. Little Jancsi, a befőtt és a struczmadár, humoros, és egy műsoron kívüli s am: A nagymosás.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** február hó 27-én délután 3 órakor új székháza dísztermében megtartott rendez közgyűlése tárgysorozatából kiemeljük a következőket: A kamara kezdeményezésére a kereskedelmi miniszter több ipari tanfolyamot engedélyezett, ezek közül már megtartott a cipész-tanfolyam Beszterczen és Szamosujvárt, az asztalos-tanfolyam Zilahon és Szilágysomlyón. A dési általános továbbképző tanfolyam most folyik. Előkészületen vannak cipész tanfolyamok Kolozsvárt, Gyulafehérvárt, Zilahon és Szilágysomlyón, szabó-tanfolyamok Zilahon és Szilágysomlyón. A munkabéreknek hetközi kifizetése érdekében a kamara nagyobbarányú mozgalmat fejt ki, melybe bevonja a nagyobb ipartelepek, gyárak tulajdonosait és a munkások szakszervezeteit. Igyekezni fog az egész társadalmat megnyerni e fontos higienikus és szociális érdeknek.

— **A nagyenyedi róm. kath. egyházközség** tanácsának megbízásából tisztelettel felhívjuk egyházközségünk azon tagjait, kik a róm. kath. temetőben hatósági rendeletre feleltett hullaház költségeinek fedezése céljából 3 évvel ezelőtt egyes állami adójuk után 3%-os hitközségi adóval rovtak meg, sziveskedjenek ezen egyházi tartozásaikat Winkler János gondnok urnal kiegyenlíteni, hogy a hullaház építésének végleges elszámolását mielőbb megejthessük. Török Bertalan főgondnok, Rada György, plébános.

* **Csak Mauthner-fele magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 56 5—13

— **Pascal orvos.** Az Athenaeum Könyvtár, melynek első kötetei méltán keltettek szenzációt az olvasóközönség minden rétegében, most negyedik kötetével jelenik meg. E kötet címe: Pascal orvos. Zola ebbe a regényébe egész művészetét, egész lelkét és tehetségét belefektette. Az

életnek, a szerelemnek hatalmas himnusza. Pszichológiája mély, meséje kerak, jellemei bámulatosan biztos rajzuak. Az ősz Pascalnak és unokahugának, az okos, erősfejtű, fiatal Clotildnak, fejlődő szerelmének meg-rajzolásában a legizgatóbb írói problémák egyikét oldotta meg Zola. A magyar kiadás értékét nagyon emeli, hogy fordítása az eredetinek nyelvbéli szépségeit és előadásának nagy kvalitásait és hatalmát is visszatükrözteti. Zola Pascalját különben felesleges magasztalni. Remek volta átment a köztudatba. A mi az olvasót elősorban meg fogja lepni, az megint a kötet gyönyörű kiállítása, diszes kötése, művészi illusztrációvalékes borítékklapja és mindezek mellett rendkívüli olcsósága. A vaskos, de a mellett könnyű és könnyen kezelhető, finom papirosu és finom nyomású kötet ára 1 korona 90 fillér.

— **A hushagyókédi tánozesztély** alkalmával felülfizettek: dr. Asztalos Kálmán 40 K. Br. Bánffy Kazimirné 30 K. Beretzky Miksáné, dr. Garda Kálmáné 50—50 K. Horváth Pálné 40 K. Inczedy-Joksmán Ödöné 30 K. Karleusa Fülöpne 20 K. Özv. U. Kováts Józsefné 50 K. Szász Józsefné, Török Bertalané, Zeyk Dánielné 30—30 K. Br. Bánffy Kázmír, Br. Bánffy Ferencz 25—25 K. Dr. Dobozy Vilmos 40 K. Fejes Áron, Folyovich Sándor, Gáspár János, Göllner Árpád 20—20 K. Br. Kemény Pál 30 K. Lázár István 20 K. Molnár Károly 15 K. Dr. Müller Jenő 25 K. Dr. Nagy Albert 40 K. Nagy Ignacz 20 K. Sándor Jenő 25 K. Szász József, Dr. Szász Pál 30—30 K. Török Bertalan 20 K. Lovag Vincenty Lajos 40 K. Winkler János 25 K. Zeyk Dániel 30 K. Özv. Pogány Jánosné 20 K. Dr. Winkler Albert 10 K. N. N. 6 K. Rognéan Miklós 6 K. Összes bevétel volt: 1276 korona, összes kiadás 948 kor. 10 fillér. Tiszta jövedelem 327 kor. 90 fillér, mely összeget a megalakulandó műkedvelő társaság javára a Nagyenyedi Kisegítő Takarekpénztárnál helyeztünk el. A rendező bizottság ez uton is halás köszönetet mond mindazoknak, akik a nemes cél elérését bőkezűségükkel elősegíteni szivesek voltak.

* **A farsang folytatása** kívánatos lenne, ha megszabadultam a baliejek után szerzett hurutos köhögésemtől. — Használja a rég bevált „Egger” mellpasztillákat, azokkal biztos eredményt fog elérni. 50 filléres próbadoz, 1 és 2 koronás doboz minden gyógyszertárban és drogériában kapható.

Meghívó.

Az 1898. évi XXIII. t.-cikk alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó

Nagyenyed és vidéke ipari és mezőgazdasági Hitelszövetkezete, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, **1912. évi márczius hó 10-én délelőtt 11 órakor** a hitelszövetkezet hivatalos helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 37. §-a értelmében meghívottnak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az Igazgatóság 2 tagjának választása.
6. Netáni indítványok.

69 1-1

Az igazgatóság.

2557-1912. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei **Temesvári Szt. József**

országos vásár

f. évi márcz. 14-étől bezárólag márcz. 18-áig

fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra márczius hó 14-étől, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1912. évi február hó 7-én.

A városi főkapitányságtól:

68 1-2 v

Beó Ferencz, főkapitány.

Az „Első Magyar Általános

Biztosító Társaság“

nagyenyedi ügynöksége

ez uton értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a biztosítás összes ágaira (élet, tűz, jeg és betörés) vonatkozó díjfizetések **Földes Ede** ur könyvkereskedésében eszközözendők. Ugyanott a biztosításokra vonatkozó összes felvilágosítások megtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
nagyenyedi ügynöksége.

Eladó szőlő.

Egy hold finom **amerikai oltott termő szőlő**, egy része csemege, másrésze borszőlő, 2000 koronáért eladó.

Értekezni lelet **Dr. Mátyás Mihálynál**.

70 1-5

*Csák arckorok,
a cigarettáké,
a kék egyesítőre való tekintettel
nem ajánlunk naponta 1-2 fil-
lertől többet inni:*

Clubspecialité
120 lap 20 fillér
70 " 12 "
1 doboz (100) hüvely 70 "

*Orvosi tanácsra a hüvelyk-
és lapocshájk bronz- és szenny-
indó valamint a szardék/ügymezőkh-
Ampref/nekül vannak, de minden
lapocshájkban és hüvelyben be-
van vizsgálással a védjegy
és a gúnyos állása Mediano*

Főraktár: **Czirner J. József**
dohány nagy- és különlegességi árudájában.

84 5-16

A magyar királyi államvasutak menetrendje Budapest—Predeal közt és vissza, 1911. október 1-től.

Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	T. sz. sz.	T. sz. sz.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.
602	506	508	604	504	510	502	544	541	509	501	503	601	507	505	608
7-05	7-00	8-20	2-00	2-05	6-15	9-35			7-20	7-30	1-50	1-25	6-40	9-55	9-35
	12-27	4-18		7-14	2-53	2-42	7-24		11-09	2-16	8-41		11-25	4-24	
	4-53	9-06		10-51	8-32	6-46	1-15	9-05	6-19	10-31	5-20		6-40	1-13	
	6-25	10-34		12-33	10-27	8-01	2-58	6-34	4-13	8-37	2-33		4-42	11-46	
	7-04	11-20		1-16	11-15	8-22	3-40	5-42	3-30	8-08	1-56		4-10	11-19	
	7-13	11-26		1-23	11-24		3-47	5-02	3-04		1-36		3-35	11-09	
	7-20	11-32		1-29	11-34		3-54	4-52	2-57		1-30		3-43	11-04	
	7-41	11-52		1-53	12-06	8-44	4-20	4-19	2-34	7-40	1-03		3-25	10-46	
5-07	8-10	12-30	12-20	3-01	1-33	9-05	4-43	3-44	2-12	7-25	12-35	ék. 3-00	3-07	10-29	10-57
	8-34	12-53		3-36	2-00				1-09				2-01	9-38	
5-35	8-44	1-07	12-45	3-51	2-13	9-30			1-01	6-50		2-32	1-53	9-30	10-57
	8-50	1-13		4-07	2-20				12-51				1-38	9-22	
6-22	9-43	2-14	1-27	5-17	3-23	10-13			12-12	6-16		1-58	12-57	8-43	9-28
6-34	10-00	2-33	1-40	5-43	3-43	10-26			11-42	5-57		1-40	12-30	8-12	9-14
7-25	10-59	3-47	2-31	7-50	5-08	11-17			10-40	5-15		12-51	11-26	7-13	8-32
7-37		4-06	2-43	8-13	5-30	11-39			10-08	4-53		12-30	11-01		8-15
10-04		7-53	5-16	12-45	8-56	2-25			6-36	1-48		10-05	7-38		6-00

Budapest—Arad—Tövis és vissza, 1911. október 1-től.

Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	
602	608	604	612	610	624	625	683	609	601	607	603	611
7-05	8-00	2-00	12-30	9-30				5-45	1-25	7-25	9-35	12-30
12-32	4-04	7-08	11-15	6-32				9-34	3-30	11-37	4-16	5-09
9-25	9-17	10-34	6-00	11-07				4-21	4-55	6-15	12-55	11-28
4-23	10-39	11-27	7-25	12-26				2-54	3-50	4-48	11-42	9-14
4-36	11-02	11-40	7-46	12-46	6-25	ék. 9-33	5-46	2-36	3-37	4-29	11-21	9-24
4-57	11-31	12-01	8-21	1-12	7-01	9-03	5-00	2-05	3-15	3-51	10-57	8-51

Az aláhuzott számok este 6 órától reggel 8 óráig tartó időt jelzik.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhátrészvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

„Petőfi“-hez címzett vendéglőmben

egy

kimérőt keresek.

Van benne egy kényelmes nagy terem, egy kisebb ivóterem és biliárd, s teljes vendéglői felszerelés, kapcsolatosan tekepálya és végül 4 vendég szoba. Az üzlet április hó 24-ikén átveendő.

Értekezhetni: **Inoze Istvánnál,**

Nagyenyed Fő tér 20. sz. 39 8—

!!!

TÖBB PÉNZE

akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, olcsó és

tartós szőttesárukat

csak a
nagyenyedi szövőgyárból
vesz.

Árjegyzék ingyen küldetk.

Széna eladó!

Nagyobb mennyiségű kítűnő jó széna
eladó Toroczkó-Szent-Györgyön **Dávid**
Lajos róm. kath. lelkésznel. 48 5—12

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	<i>Előnyös kölcsönt</i> ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire. <i>Vásárol</i> és elad értékpapírokat. <i>Letétbe</i> elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett. <i>Idégen</i> kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. <i>Váltókat</i> az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. <i>Állandó betétet</i> a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.**TORDA.**

Alsófehérmegyei raktárak:

Nagyenyedi főraktár

házi kezelésben

Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:

Weill Bélánál.

Tövisen:

Nemayer Mihálynál.

Balázsfalván:

Dániel Ferencznél.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által a temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díjjal, a „*Grand prix*“-vel kiténtetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALÁTA (Bock)

és nehéz világos

dupla márcziusi söreit.**Figyelem!**

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a cég vignettája az üvegen rajta van!

104

Kítűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban. Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szentkirály-utca 128.

44 14—

Eladó ház!

A Sétatéren a **Toronyi-féle házas telek** eladó, értekezhetni a tulajdonos sal. Megtekinthető bármikor. 61 2-3

Kútépítés.

Helyszínen gyártott vasbeton gyűrűkből csinálók kútát szükség szerint családi vagy gyári használatra. A kút az eddigiekénél sokkal olcsóbb és jobb. Forrás kútata és desztillálása biztos sikerrel jár, a mit több száz teljes eredménnyel már megépített kúttal tudok bizonyítani. — Költségelőirányzat és helyszíni szemle díjtalan.

Az általam épített kútakért tíz évi jótállást vállalok, fizetés csakis a munka átadása és eredménye esetén teljesítendő.

Kútak munkálat alatt jelenleg Salgó Dezső mérnök és dr. Dobozy Vilmos uraknál vannak Nagyenyeden.

Tisztelettel

Gabos Mihály,

Erdély első kútépítő spezialistája.

Fehéregyháza.

Nagyküküllőmegye.

340 7-25

Eladó ház és földek!

Kedvező fizetési feltételek mellett eladom **Toth-utca 15. szám alatti 3 házból**, melléképületekből és a Winkler-utczára kimenő nagy kertből álló telkemet. Továbbá a „Köberék“-ben telkesített földemet lakházzal és ugyanott levő ujonnan beültetett szőlőmmel együtt. Valamint a „Gáprith“-ban levő 1 hold luczernásomat, és 3 1/2 hold szántót.

A fent kifejezetten megnevezett ingatlanokat azért óhajtom eladni, mivel a főtér házamat (Jovián-féle ház) újjá építtettem és szabó-üzletemet lakásommal oda helyezem át.

Farkas Samuel,

16 11-12

szabó-üzlete (Főtér).

Fajszőlő ajándékok.

Elsőrendű oltványok Ríp. Portalis alanyon.

Alább, Máthiász János úr kecskeméti hírneves hybridizateur egynehány legsikerültebb ajándékait, mint a legkiválóbb csemegét ajánljuk. Ezen kiváló ajándékok nemcsak felséges zamatajuk, hanem bő termőképességük által is meglepő különlegességek.

Muscat Sillay Máthiász Jánosné | 1 db. 5 K
10 „ 45 „
(Cas. rouge foncé x Musc. Ottonel) | 100 „ 300 „

Muscat Máthiász János | 1 „ 4 „
10 „ 35 „
(Musc. Malersfield court x Ch. Negropont.) | 100 „ 300 „

Zrinyi Ilona | 1 „ 4 „
10 „ 35 „
(Musc. Ottonel x Ezeréves Magyarország) | 100 „ 300 „

Muscat Munkácsy József | 1 „ 4 „
10 „ 35 „
(Diamantszőlő x Muscat Candia) | 100 „ 300 „

Ezen kiváló szőlőfajok részletes ismertetése árjegyzékünk 21 és 22-ik oldalán található.

FISCHER és TÁRSAI
faiskolák és szőlőoltványtelepek
NAGYENYED.

Gondoskodjunk jövőnkéről!

A legjobb mód magát és hozzátartozóit a szűk-égben védeni, belépni tagnak az

„Eszéki kölcsönös segélyző szövetkezet“

magyarországi igazgatóságánál Temesváron

Hunyady-utca 4. sz. I. em.

Ugyanott biztosíthat magának mindenki 21—80 éves korig osekély 1 koronás havi tagsági díj és haláleseti járulék mellett már egy évi tagság után elhalálozás esetére 2000 koronát, három évi tagság után keresésképtelenség esetére élethossziglani 50 K havi segélyt, 30 évi tagság után 600 K évjáradékot; utóbb esetben az évjáradékot kívül az elhalálozás után a 2000 K segély az örökösöknek kifizetetik. 1400 K befizetése után minden további fizetési kötelezettség nélkül biztosíthat magának bárki 2000 koronát.

Fizetésképtelenség esetében három évi tagság után nem vesznek el a már befizetett járulékok, hanem kisebb összegre marad a tag biztosítva. Az aggesoportban (60—80 évig) nincs évjáradék, de a biztosítás már 6 hónap után érvénybe lép.

Csekély havi díj és járulék mellett bárki biztosíthat leányai számára, ha azok a 21 éves kort még meg nem haladták, 2000 K hozományt. Ha a leány 3 évi tagság után árvaságra jut, minden további befizetés megszűnik és a leány férjhezmenetele után — ha pedig hajadon maradna 24 éves korában — mégis kap 2000 korona segélyt. Ha 3 évi tagság után a leány meghalna, a 2000 korona örökösének kifizetetik ki. Az összegek folyósításai alapszabályszerűleg történnek. Jegyezhető 2 részjegy is (4000 K).

Orvosi vizsgálat nem kívántatik.

A szövetkezet mindenkinek a legnagyobb biztonságot nyújtja; a maig jegyzett részjegyek 15.000.000 koronát tesznek ki 215.000 korona óvadék-alappal.

Tájékoztatóval és nyomtatványokkal bárkinek díjmentesen szolgálunk.

19 8-8

Függynökök, utazók és községi ügynökök folyton találnak alkalmazást.

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálgasodás
ellen gyors és biztos hatásuk

Éljen!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

Egger
mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják s kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 kor.

Próba-doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszer-tár

Budapest, VI., Váci-körút 77.

Egger mellpastillája
csakhamar meggyógyított.

Nagyenyeden kapható: U. Kovács József örökösei gyógyszer-tárában és Dr. Odor 271 15-26 Béla gyógyszer-tárában.

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár“

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

Friss töltésű hor- és gyógyvizekből következő választékot nyújtja

WINKLER JÁNOS kereskedése Nagyenyeden:

Baross, Bodoki „Matild“, Bodoki „Salus“, Borszéki, Előpataki, Málnási borviz, Málnási „Mária“, Margit, Parádi arzén, Répáti, Salvator, Siculia és Sztojka hazai források, továbbá: Carlsbadi, Giesshübli, Gleichenbergi, Levico, Marienbadi, Roncegno és Selters külföldi és végül: Ferencz József, Horgony és Igmándi hazai keserűvizek.